

249

Kramérusovy
Čís. frál. Wlastenské Nowiny.

Roku 1802.

Čís. 32.

W Sobotu

dne 7 Srpna.

Čtrnáctý roční běh.

S nejvyšším císařským královským povolením.

Děmecké říše. Každ píš pro 1500 až do 2000 minů Baworského některé říšské nowiny, wogsta na rok listuňk smluwen gest. gednání strany náhrad, gichž říšská Knížata za ztrátu swau dostati mají, co neydějw swé skončení wezme. — Každ píš z Mannheimu, nepotworzuge se ta zpráva, žeby kdo od Baworského wogsta na doz wolenj propustěn byl, anobřz podle nowého kurfiršského rozkazu weškeré wogsto pořád na cestu přihotoweno býti musy. Také píš z Stuttgartu na den 19 čerwenec, že Wirttembergský dworský penězoměnc Paula listuňky pro Baworské wogsto, gesto do Frank-ského a Šwábského frage potáhne, na se přigal. A mimo to také w Bamberce

pro 1500 až do 2000 minů Baworského wogsta na rok listuňk smluwen gest.

Nejdůležitější přihoda w tomto nowém stoletj, každ oznamuji z lewého Reynského břehu, gest ta, že Ewan- gelicy podle Augšpurtského wyznání a Reformáti wewšsed čtyřech nowých departamentjch Francouzské republiky w gedinau Protestantstwu církw se spojili, a syce tak že y lid wúbec y Protestantstj kazatelé k tomu swau wůli dali. Bezpochyby Francouzské zemské řízení tomuto sgednocení přefázeti nebude, a přiwolj k tomu, aby budayené obě tyto strany gedinau konsystoř měli, o kterauž také mezy sebau gednají. W Stohuči dne 9 čerwenec podle této ge-

dnary

dnost, již Ewangelický kazatel večerj Páně podle reformátského způsobu posluhoval, a naproti tomu reformátský duchovní od předžijzení neb prádestynacý docela vpuštěli.

Gcho Oswjcenost Mohučský Kurfirst d. 25 čerwence večer w Assaffenburgce, w letech 83 swého wěku z tohož to časného do žiwota wěčného wykročil. Sned druhý den tuto zpráwu rychlý posel přinesl do Konstancce swobodnému Pánu z Dalbertu, genž w Pána oopochwagjcyho Kurfirsta Boadjutorem byl, kterýž také w tu chwili na cestu do Assaffenburgu se wydal.

Z Francouz. Podle wětegných listů něddějsší Mauréninský Generál Tusfen z ostrowa sw. Dominyka na korábu řečeném Heros do Brestu se připlawil; žeby ale w Paříži byl, posawad se nepotvrzuje. Nynj každý dychtiwě očekáwá, gaky osud Tusfenowi nastáwá.

Dne 14 čerwence, kteréhožto dne mnohé nové wěcy se očekáwaly, a obzwláště že Bonapart až do swé smrti za konšela promolan bude, minul skoro bezewssí slawnosti, čehož dílem wlké powětří přičinou bylo. W 12ti čtwtřích měst Paříže bylo 12 párů k slawu manžestému oddáno, a každý pár od zemského řizenj 100 ltwer darem dostal. W paláci zemského řizenj slawnost toho dne rannec, hry a oswjcenj celého paláce skončily.

Powětří na ostrowě sw. Dominyka Francouzskému wogstu dobře neslauží. W frackém času umřeli tam Generalowé Hardy, Ledoyen, Klement, a čtyři wyšší oficyři od inžinyrů.

W dolnjm Reynském departamentu Ewangelicy a Reformáti následugj

Chwalicebného přskladu swých spolubratřj Ewangelických w čtyřech hornjch Reynských departamentich, a již vsylně o to práengj, aby se tež w duchownjch služebnostech sřednotili. W Althausenu, Kolmaru a gjných městech již to tak daleko přiwedli, že co neydrjw gendoho mjiněnj budau. General Kommissar Jan Bon San Andre wsseni způsoby a prostředky tomu sřednocenj pomáhá.

Warowé, gež Patřjssí městěané konšelowi Bonapartowi dne 14 čerwence obětowali, podle wětegných listů 100,000 ltwer stogj.

Z Blach. Gcho Milost Král Neapolský, přwé než z Paletina odgyl, Arcybiskupa Paletinského Pana Dominyka Pignatelli Prezydentem a Generálkapitánem w Specyltém Králowstwj vstaznowil. — Šohladu Piemontu od konšela Bonaparta toto prohlášenj prošlo: 1) Kdož winní gsau polutyckým přecinenjm, wssedko se gím odpaussje. 2) Poznamenánj Piemontských wyslehowanců se russy a wnrowě dáwá. 3) Wssicłni, kdož pryč z země gsau, y kdož králowstwu službu magj, mohau se do dne 23 zářj do swé wlasti nawrátiti. 4) Musgji wssak před prefektem se prohlásyti, že se wsscho záwazku s Saforským dworem y s cyzými mocnostimi odříkagj, a naproti tomu přisahu Francouzské konstytucy složití musgji. 5) Kdož gsau nemocnj, aneb gine dostatečné přičiny magj, že se do dne 23 zářj nawrátiti nemohau, w zemi se kdes nynj gsau, y Francouzských gednatelů čili agentů se ohlásegj; a 6) Kdož se do wložené lhůty neohlásy, na budawej čas

ly z země wypowiedj gest, a staťkové
g. ho k duchodu zemskému se potáhnau.

Z Wjdné 31 čerwence. Gegi Milost
Brálowna Neapolská s gegich kr. Wy-
wyslanostmi Pryncem a rjimi Prync-
cemi d. 28 wečer z Wjdné do Treyestu
odjela, odkudž do Neapole se poplawj.

Z Turek. Podle Konstantynopol-
ských zpráv, dne 25 čerwona psaných,
Kapitán Bassa o armádu, která v we-
stíky počer zrošla, k předu postaupil, a
wedle týchž zpráv Pasman Čogli wida-
raťowé příprawy opěr porownánj Tu-
reckému dworu přednesl, na kterěz ale
potud žádná odpověď nepřišla. Wě-
dět w Konstantynopoli, že on syce na-
píněné kasy má, wšak že mu potrawa
chybí. Zástup wogšťa poslal k nákau-
penj solí s welikau samtau peněz; lid-
ten šedl Kazyrowi Ibraimowi do ru-
kau, kterýž peníze vchwatil, a Pasma-
nowy rotušky na kasy rozsekati dal.

Z Bělehradu roto oznamuji: Ta-
tar, genž w 1 dnech z Konstantyno-
pole do Bělehradu přigel, přinesl zpráv-
wu, že w Konstantynopoli o smrti Sul-
tána Selima lid wúbce mluwí, wšak
že se to v dworu posawad w tažnosti
chowá. Tato zpráwa Tatara ryblého
posla nemůžet se owšem než za pau-
han rozprávku mjeti; wšak to zdá se
prawdě býti podobnějši, že w Kon-
stantynopoli brozně různice gsau, kte-
rýmž Turecké wogšťa příčinu dalo.
Neboť gať prawj zpráwy, armáda Ka-
pitána Bassy, kníž y z Azyc lid se při-
walil, giž na 100,000 mužů zrošla, a

Kostangi (zahradnícy neb tělesnj stráž-
nicy Sultánowa seraylu) byli ozbrogeni,
aby aspoň gegich pomocy dwúr vbezpečn-
byl. To se obyčegně wšefko tak děje,
když Turecké wogšťa w Konstantynopoli
aneb w okolnj straně se shromazduje.

O lakomosti a newěrnosti Walaš-
ského Hospodáře nynj Turecký dwúr
náležítě zprawen gest. On swému sy-
nu, genž podle Turecké polstryky w
Konstantynopoli w zástawě gest, swá-
aumysl zgewil, že totíž swáug awiad-
opustiti, a strz Vherstau zemi do Rus-
odgiti a tu ostatí minj; protož aby syn
y hned pod ochranu Ruského wyslance
w Konstantynopoli se wzdal, a pak za-
otcem do Rus se odebral. Syn tedy
wida, žeby otec geho poctiwě gednati
nemijnl, ten geho list odewzdal Ture-
ckému minystru Rays Effendy, a ru-
dy v Tureckého dwora weliké zásluby
sobě dobyl. Z toho listu poznalo se, že
Walašský Hospodár na lidu poddaném
umeho peněz na rozličný způsob wy-
presowal, sám pak žádnému nic, ba
ani tomu wogštku neplatil, strze což
welikého pokladu nashromáždil, a w
Rusku z něho trawiti chěl. Wězy tijn-
ale Walašskému wogštku, gež pod swau
zprávau měl, rozkázal, aby proti Pa-
smanowi Čogli táhlo, kterěz ale ney-
přw o zadrženy žold žádalo, a když se
to nestalo, porostaly mezy nimi různice,
kterěz Kníže Hospodár předzwjdal, a
snadno také předzwědětí mohl, a tu
potom při taťowém nepořádku z Wa-
lach wšel.

Giný list z Tureckých hranic, psaný dne 20 července, tuto zprávu dává o Valašském Knížeti, proč totiž z Walach všel. Gak se praví, on schválně Pasmana Čoqli popudil, aby do Walach wpadl, poněvadž Kníže věděl, že Rapidci Bassi čili Turecký saudec již na cestě gest, kterýž geg s autádu swrcey, a snad y hlavu geho do Konstantynopole přinesti měl. Na ten tedy způsob, když Pasman s swými rotníky do Walach wpadl, Rapidci Bassi na cestě obmestkati se musyl, a Valašský Hospodář měl tudy příležitost, že z Buzkarestu prchnouti mohl.

Následující zpráva, vzata z Brenenských veřejných listů, nám poslána gest, abychom gi w našich vlastenských novinách vůbec oznámili.

Nemalo sem se podivil, když sem dne 23 máje při zlaussenj strany wařenj piva s některými té věci povědomými a mnohými vzáctnými osobami přítomen byl. Tot sem sy nikdy nepředstavil sladownického včedlnjka, aby se tak dobře w hlavních věcech swého řemesla wycwičil, jako sem tu tři šhledal, gež zdevsšj, strz roglícné knížko, a zvláště kterau 1794 w Praze wydal pod nápisem: fyzcky, chemicky a hospodářsky wypsané vměnj o wařenj piva, dobře známý P. Paupě již dávno předtjm praktcky a theorecky pivo wařiti naučil. Jan Re-

ler, syn Wsternického sládka, který uynj pro nabytj lepšj známosti do Angličan, Francouz a Bavor wydati se mjnj; Joz. Guja, Martenberského, a Antonja Paussman Ssebetomského sládka spudně byli několik hodin přísně zlaussen. P. Paupě neyprwé promluwil s nimi o věcech, gesto se na přisprawy wztahujj, a gelikož lwařenj piva potřebné gsau; pak mluwil o kupowánj gečmene, dělánj sladu, kličenj a mlenj sladu, o sypanj, o potřebném spořádánj w pivowaru, o rmutu, drženj chmele, gak se korenj wařiti má, o wespřelcých, mlátě, připrawenj pivowárských nádob, chlazenj piva; potom gednalo se o kysánj, o rozličných chybách přewrhlého piva, a které pivo zdrawě gest, a naposledy o předsudcích, genj posawad v sladownjku panujj. Tu se čest dáti musy gak Panu Paupěti pro geho prácy, trpěliwost a welikau známost w té věci, tak y geho wywěncům pro gegich pilnost a schopnost, a musy každý wynati, že mnohem wice věmili, než přítomnj Páni hosté se nábdali. D by brzo mnozy toho příkladu mistrowa y včedlnjku následowali; onoho wssični sládcy, aby se panujcých předsudků sprostili, pomocného vměnj vžili, a dobra pravidla na své vměnj obrátili; těchto wssični, genj se sladownictwj oddawajj, aby sobě, tak gak Keler, Guja a Paussman, dokonalého mistra zwolili, a pod geho zpráwau s tau dychtiwostj a pilnostj se učili, giště žebj obcy brzo lepšjim a zdrawěgšjim pivem se poslawjilo.